

Vestas V39 500kW vindkraftverk på Mellanön i Eckerö. Byggt 1995. Ägs av Ålands Vindenergi Andelslag.
Döpt efter barken Preciosa:

PRECIOSA, bark

Byggd i Eckerö Torp 1860 av den legendariske skeppsbyggmästaren Lars Holmström.

PRECIOSA mätte 178 läster, ca 310 nettoregisterton. 1 registerton = 2,83 m².

Lars Holmström var hemma från Pedersöre. Han ansågs av en del personer som Ålands mesta skeppsbyggmästare, vilket jag inte kan hålla med om. Holmström byggde tio fartyg, medan Johan August Henriksson på Äppelö i Hammarland byggde femton, däribland galeasen ALBANUS. Holmström var unik genom att alla fartyg han byggde på Åland var barkskepp. Troligen byggde han fartyg i Österbotten, innan han kom till Åland. PRECIOSA var hans tredje i ordningen och sjunde i storlek. Hans största bygge - och samtidigt Ålands genom tiderna störst byggda segelfartyg - var barken FLORA, som han byggde i Gottbysund 1875. Hon var på 619 nettoregisterton.

PRECIOSA blev Ålands första fartyg över Atlanten. Resan skedde 1865 med Johan Ekblom från Eckerö som befälhavare. Under åren 1860-64 var PRECIOSA i trafik på den vanliga traden: virke ut från Finland/Sverige till England/kontinenten.

1861 var skepparen Matts Mattsson i Torp, Eckerö PRECIOSAs huvudredare. Under sommaren gjorden hon två resor till England och med sin behållning om 4.500 mark var hon bäst av de tio skutorna i Eckerö

1862 var Karl Danielsson huvudredare

1863 gjorde PRECIOSA två resor Sverige - England, behållning 2.400:- och året därpå hade hon en behållning om 3.100. Det förra året var hon 2:a av 18 skutor och det senare året 2:a av 17 skutor.

1866 står Olof Westerlund antecknad som huvudredare

1869 var hon utsatt för ett haveri

1871 var J.O. Nyström huvudredare. Det året var hon med sin behållning om 7.000 2:a av 23 skutor.

1872 övervintrade skutan i Karlskrona

1873 står hon som såld till Sverige

PRECIOSAS namnbräda erhöles till Ålands sjöfartsmuseum i mars 1999 av en Bengt Johansson i Jämjö, 20 km norr om Karlskrona.

Källa: Göte Sundberg

Vestas V44 600kW vindkraftverk. Mölla nr1 av 4st på Knutsbodaberget i Lemland. Byggt 1997. Ägs av Ålands Vindenergi Andelslag. Döpt efter galeasen Fortuna:

FORTUNA, galeas

Byggt 1840 på obekant varv. Hon mätte 78 läster.

1858 gjorde FORTUNA fyra resor med ved från Österbotten till Sverige, vilket gav en behållning om 200 mark

1862 gjorde hon fyra resor med ved från Österbotten till Stockholm och följande år två resor med trävirke från Österbotten till Tyskland samt en resa med ved från Österbotten till Stockholm. Totalbehållning 600 mark

1864 står Erik Frans Andersson i Granboda som huvudredare

1865-1868 var Erik Petter Andersson i Granboda skutans huvudredare. Han lär samtidigt ha varit hennes befälhavare

1868 antecknas: "Sönderhuggen under vintern 1868"

FORTUNA blev alltså 28 år gammal, vilket var en rätt så hög ålder för den tidens träfartyg

Källa: Göte Sundberg

Vestas V44 600kW vindkraftverk. Mölla nr2 av 4st på Knutsbodaberget i Lemland. Byggt 1997. Ägs av Andelslaget Ålands Skogsägarförbund. Döpt efter skonertskeppet Fredrika:

FREDRIKA, skonertskepp

Byggt på Bergören i Lemland 1859 för Erik Petter Eriksson på Pellas i Granboda. FREDRIKA mätte 114 läster

1860 FREDRIKAs första år i drift. Hon gjorde tre resor Sverige - Danmark, som gav en behållning om 1.700 mark

1861 delade hon med sin behållning om 2.500 mark första platsen i Lemland med briggen ASTREA och året därpå belade hon med sina 2.100 mark fjärde platsen av 32 skutor i kommunen

1864 gjorde FREDRIKA två resor Sverige - Tyskland och en resa Sverige - England, vilka inbringade en behållning om 11.200 mark, varmed hon belade fjärde plats av 36 skutor. Huvudredare bar bonden och gästgivaren Erik Gustaf Söderlund i Granboda - Söderlund var huvudredare till och med 1868. Därefter, och till skutans slut, var den legendariska bonderedaren Erik Petter Eriksson på Pellas i Granboda FREDRIKAs huvudredare.

Som ett exempel kan nämnas att FREDRIKA 1874 hade en behållning om 5.000 mark, vilket tillsammans med två andra skutor gav henne sjunde plats av 63 skutor i kommunen. Kommunens totala sjöfartsbehållning uppgick det året till 142.837 mark. Som en jämförelse kan nämnas att ett ordinärt bondehemman på Åland den här tiden värderades till ca 7-8.000 mark

1879 står antecknat för FREDRIKA: "En resa från Hernösand till Honfleur och en från Nordmaling till Dieppe med trävirke och under resan till hemorten, vid Julland, blef fartyget förlust".

Källa: Göte Sundberg

Vestas V44 600kW vindkraftverk. Mölla nr3 av 4st på Knutsbodaberget i Lemland. Byggt 1997. Ägs av Ålands Vindkraft AB. Döpt efter skonertskeppet Freja:

FREJA, skonertskepp

Byggt vid Söderby sjö i Lemland 1883. Huvudredare var Erik Petter Erikssons son Erik August på Pellas i Granboda. FREJA mätte 263 nrt

Erik August Eriksson var huvudredare för skutan hela hennes tid med E. Nylund från Flaka som befälhavare. Erik August hade 15/96 i skutan och fadern Erik Petter 12/96. Då skutan byggdes hade hon tio delägare från Lemland och en från Lumparland. Hon seglade hela tiden i den sedvanliga trävirkestraden Finland/Sverige - England/kontinenten

Från och med 1882 antecknas fartygen vid registret i Sjömanshuset i Mariehamn och där uppges ingenting om årens behållningar

1909 antecknas i registret: "Förlist totalt". I tidningen Åland den 23 oktober 1909 ingår följande notis: Ett obekant fartygsvrak utanför Utö. Från Lohms lotstation meddelas till Åbo, att under måndagen från Utö fyr observerat ett större fartygsvrak flytande på omkring 2 eng.mils avstånd från fyren. Då vraket slutligen törnade mot en klippa, begåvo sig lotsarna omedelbart i båt ut för att närmare undersöka detsamma. Man konstaterade då, att det var ett större segelfartyg. Det låg med kölen i vädret och rår och master hängde vid sidorna. Fartyget var lastat med stäv. Att utröna dess namn och hemort var omöjligt. Efter expeditionen till vraket underrättade lotsarna å Utö lotsfördelningschefen i Åbo om saken, vilken meddelade härom till Wikeströms kontor, som i sin tur åter telegrafiskt underrättade Revalska bärningsbolaget. Antagligt är att fartyget gått under vid den senaste hårda stormen. Måhända har besättningen även blivit offer för densamma. I tidningens nästa nummer, den 27 oktober, skriver skribenten: "Åländskt fartyg totalt förlist. - - - - Enligt senare ingångna underrättelser hava Jurmabor hittat ett bräde, bärande namnet "FREJA av Lemland" och får det därför tagas för givet att vraket är indentiskt med åländska skonertskeppet FREJA som sålunda blivit ett av de många offer den senaste stormen helt säkert kräft. Om besättningens öde har man sig ingenting bekant. FREJA avseglade från den 29 september från Trångsund med last av stäv samt var destinerad till Aalborg i Danmark. FREJA fördes av kapten K.O. Johansson samt hade 9 mans besättning. Dess huvudredare är herr Andersson från Lemland." Även i sitt nästa nummer, den 30 oktober, behandlar tidningen tragedin: Förolyckade skeppet FREJA. Av det på Jurmogaddar strandade åländska segelfartyget FREJA har tillsvidare uppflutit förutom det tidigare omtalade namnbrädet även en död, större, svart hund, en patentmistlur samt sidan av en av fartygets livbåtar. Man omtalar att även en kvinna, tjänstgörande som kock, funnits ombord. Osäkert och måhända för evigt fördolt är om fartyget kantrat eller blivit påseglat. Till Jurmo-landet, där man är sysselsatt med att bärga lasten, har uppflutit en bit av en skeppsbåts akterstäv samt bitar av en sjömanskista."

Källa: Göte Sundberg